

Po sektorima, neki od potencijala ograničenja GHG su sledeći:

ENERGETIKA

Povećanje energetske efikasnosti, povećanje korišćenja obnovljivih izvora energije.

POLJOPRIVREDA

Korišćenje biogasa za generisanje toplote.

ŠUMARSTVO

Povećanje pošumljenosti na zemljištu koje se ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju, unapređenje stanja postojećih šuma, set mera za unapređenje sistema zaštite šuma i stabilnosti šumskih ekosistema.

UPRAVLJANJE OTPADOM

Izgradnja regionalnih deponija, korišćenje deponijskog gasa, reciklaža.

Uočeni problemi i potrebe:

Nedovoljni institucionalni i individualni kapaciteti za pripremu i sprovođenje strateških dokumenata i akcionih planova na nacionalnom nivou.

Unapređenje specifičnih mera adaptacije i mitigacije na nacionalnom nivou.

Nedovoljno razvijen sistem edukacije i treninga u oblasti klimatskih promena/širenje naučnih i stručnih informacija-

Problemi sa kojima se jug Srbije suočava kao posledica klimatskih promena su poplave, erozija zemljišta i klizišta.

Neki od mogućih uzroka su:

Regionalna razvijenost.
Depopulacija ruralnih krajeva.
Nedovoljno stratesko planiranje.
Niska javna svest.
Deforestizacija i drugo.

Mere za ublažavanje posledica su:

Poboljšanje i unapređenje energetske efikasnosti i korišćenje obnovljivih izvora energije.
Veća finansijska ulaganja.
Pojačana saradnja i povećana svest o klimatskim promenama.

SRBIJA I KLIMATSKE PROMENE

Projekat „**Priprema Drugog izveštaja Republike Srbije prema Okvirnoj konvenciji UN o promeni klime**“ realizuju Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine R.Srbije i Agencija za zaštitu životne sredine u saradnji sa UNDP.

Projekat je finansijski podržan od strane Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF).

Više informacija na: www.klimatskeprome.rs

Republika Srbija, Ministarstvo
poljoprivrede i zaštite životne sredine

29 Maj 2015

Program Ujedinjenih nacija za razvoj u Srbiji
Internacionalnih brigada 69, 11000 Beograd

Više informacija na: www.rs.undp.org

Program Ujedinjenih nacija za razvoj

SRBIJA I KLIMATSKE PROMENE

ŽIVOTNA SREDINA I ENERGIJA

Radionica

„Politika u oblasti klimatskih promena – važnost uključivanja klimatskih promena u sektorske i lokalne/regionalne razvojne ciljeve“

OBAVEZE REPUBLIKE SRBIJE PREMA OKVIRNOJ KONVENCIJI UN O PROMENI KLIME

Republika Srbija je članica Okvirne konvencije UN o promeni klime (UNFCCC) i potpisnica Kjoto protokola, iz čega proizilaze obaveze redovnog izveštavanja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte, merama mitigacije i adaptacije kroz izradu nacionalnih izveštaja (nacionalna komunikacija i ažurirani dvogodišnji izveštaji).

Izveštavanje R.Srbije prema Okvirnoj konvenciji UN o promeni klime (UNFCCC)

Procesom izveštavanja obuhvaćene su informacije koje se odnose na: nacionalni inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG); informacije o aktivnostima ublažavanja klimatskih promena i njihovih efekata; korišćene metodologije i pretpostavke; aktivnosti i mere adaptacije (prilagodjavanja) na izmenjene klimatske uslove, aktivnosti monitoringa, izveštavanja i verifikacije i prikaz finansijskih, tehnoloških i problema izgradnje kapaciteta.

Prema podacima za 2013. godinu koji su navedeni u radnoj verziji Prvog dvogodišnjeg ažuriranog izveštaja, udeo pojedinih sektora u ukupnoj emisiji GHG iznosi:

- **energetski sektor - 79.4%**
- **sektor poljoprivrede i korišćenje zemljišta-10.6%,**
- **sektor otpada - 5.1%**
- **sektor industrijskih procesa i korišćenja proizvoda -4.8%.**

Sl. 1. Emisija gasova sa efektom staklene bašte po sektorima, period 2010.-2013.godina (radna verzija Prvog ažuriranog dvogodišnjeg izveštaja,2015.)

Ukupne emisije GHG u 2013. godini iznosile su 62.520,88 Gg CO₂ eq što je za 3,5% manje nego u 2010. godini.

NAJZASTUPLJENIJI GHG U 2013. GOD. BILI SU:

- **ugljen dioksid (CO₂) sa 78.9%**
- **metan (CH₄) sa 13.9%**
- **azotsuboksid (N₂O) sa 7%.**

(Izvor:radna verzija Prvog dvogodišnjeg ažuriranog izveštaja,2015.)

Promena meteoroloških i klimatoloških parametara posmatrana je u periodu od 1960. do 2012. godine i uočen je porast srednjih, maksimalnih i minimalnih dnevnih temperatura sa prosečnim trendom 0,3° C po dekadi na godišnjem nivou.

Nameravani nacionalno određeni doprinosi smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte/INDCs (Intended national determined contributions) Srbije

U cilju donošenja novog dokumenta nakon prestanka važenja Kjoto protokola 2012.godine, sve države članice Konvencije treba da dostave INDcs za period posle 2020.godine.

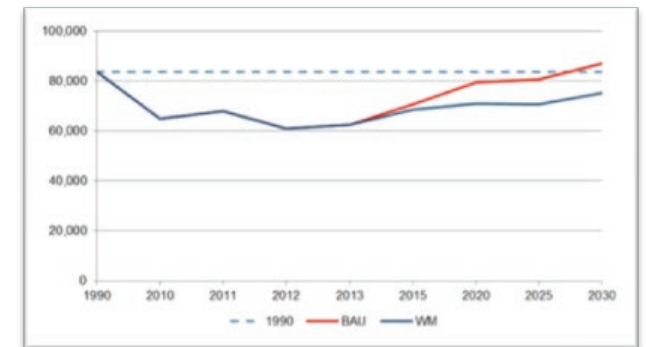
Preporuke su da INDcs sadrže kvantifikovana smanjenja emisija GHG u odnosu na referentnu vrednost,

načine i metodologiju kao i informacije značajne za adaptaciju (prilagođavanje na izmenjene klimatske uslove).

R.Srbija je na osnovu podataka o emisijama GHG u 1990.godini i projekcija GHG pripremila INDcs do 2030. godine (radna verzija dokumenta), koji će se nakon konsultacija sa zainteresovanim stranama dostaviti Vladi na usvajanje.

Prema procenama nivo emisije u 2030. godini kretaće se od +4.3 % do – 9.8 % ukupnih emisija u 1990. godini.

Ova procena je pod pretpostavkom da će se i dalje sprovoditi politike i mere koje se trenutno sprovode u oblasti klimatskih promena i da će se unaprediti zakonodavstvo, mere i podsticaji u ovoj oblasti.

Sl.2.Procena nivoa emisija GHG do 2030. sa dva scenarija (izvor: radna verzija Drugog izveštaja,2015.)

Prvi nacionalni izveštaj R.Srbije prema prema Okvirnoj konvenciji UN o promeni klime (UNFCCC)

Prvi nacionalni izveštaj Republika Srbija podnela je 2010. godine i sadržao je prvu procenu stanja sa aspekta klimatskih promena za periodu od 1990. do 2000. godine i ocenu mogućnosti za ograničenje emisija GHG u sektorima koji najviše mogu doprineti povećanju emisije GHG.